

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2011-10-27

Närvarande: F.d. justitierådet Dag Victor samt justitieråden Lennart Hamberg och Per Virdesten.

Ändrad tillsyn över kreditvärderingsinstitut

Enligt en lagrådsremiss den 13 oktober 2011 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2010:1010) om kreditvärderingsinstitut.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Martin Wasteson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänt

I lagrådsremissen föreslås ändringar i lagen (2010:1010) om kreditvärderingsinstitut för att anpassa denna till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 513/2011 av den 11 maj 2011 om ändring av förordning (EG) nr 1060/2009 om kreditvärderingsinstitut.

Ändringsförordningen innebär i huvudsak att tillsynen över kreditvärderingsinstitut flyttas över från de nationella behöriga myndigheterna – i Sverige, Finansinspektionen – till en europeisk tillsynsmyndighet, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Esma (European Securities and Markets Authority). Genom en centraliserad tillsyn vill man inom EU uppnå en enhetlig tillämpning av regleringen och en ändamålsenlig och effektiv registrerings- och tillsynsprocess. De behöriga myndigheternas befogenheter och uppgifter som rör tillsynen över kreditvärderingsinstitut upphör enligt ändringsförordningen den 1 juli 2011. Genom ändringsförordningen ges Esma olika befogenheter och uppgifter som i dag tillkommer de behöriga myndigheterna. Esma får bl.a. möjlighet att begära information samt genomföra utredningar och platsundersökningar.

Det framgår av lagrådsremissen att Finansutskottet och EU-nämnden vid olika tillfällen har informerats under förhandlingarna av ändringsförordningen. En promemoria med förslag till erforderliga nationella lagstiftningsåtgärder har remissbehandlats. Några remissinstanser har därvid tagit upp frågan om ändringsförordningens förenlighet med de svenska reglerna om tryckfrihet och yttrandefrihet. I lagrådsremissen gör regeringen bedömningen att artikel 23a och skäl 26 i ändringsförordningen ger utrymme för att hävda bl.a. det skydd för tryck- och yttrandefriheten som följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, t.ex. meddelarskyddet.

Av artikel 23a följer bl.a. att Esmas befogenheter i det nu aktuella avseendet inte får användas för att kräva röjande av information eller handlingar som omfattas av rättsliga privilegier. Under föredragningen har det upplysts att uttrycket *rättsliga privilegier* enligt regeringens uppfattning omfattar bl.a. de svenska reglerna om meddelarskydd. Det har också upplysts att Sverige i förhandlingarna om ändringsdirektivet arbetade för och fick gehör för att få med det

som blev skäl 26 till förordningen. Enligt skäl 26 bör förordningen tolkas och tillämpas i enlighet med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i medlemsstaternas konstitutionella traditioner, inklusive gällande tryckfrihet och yttrandefrihet i medierna.

Det har under föredragningen upplysts att regleringen i förordningen, enligt regeringens uppfattning, är förenlig med såväl den svenska offentlighetsprincipen som det svenska meddelarskyddet. Vidare har det upplysts att regeringens uppfattning är att Esma, genom artikel 23a, och skäl 26, är skyldig att respektera de svenska reglerna om tryckfrihet och yttrandefrihet. Lagrådet har inte något underlag för att göra någon annan bedömning.

Lagförslaget innebär att flertalet paragrafer i lagen upphävs och att två nya paragrafer införs.

3 §

Enligt andra stycket andra meningen ska Kronofogdemyndigheten vid handräckning enligt lagen inte underrätta den hos vilken kontroll ska genomföras innan verkställighet sker. Det har vid föredragningen upplysts att bestämmelsen avser att ge utrymme för att avvika från 16 kap. 11 § utsökningsbalken, där det anges att underrättelse ska ske om saken inte är brådskande. Enligt artikel 23d i förordningen får en kontroll genomföras utan förhandsanmälan när dess korrekta genomförande och effektivitet så kräver. För att den föreslagna bestämmelsen inte ska gå längre än vad som åsyftas bör den lämpligen utformas enligt följande:

Om Finansinspektionen begär det ska Kronofogdemyndigheten inte i förväg underrätta den hos vilken kontrollen ska genomföras.

4 §

I paragrafen anges vem som är ansvarig myndighet för äkthetskontroll av beslut enligt artikel 36d i förordningen. Äkthetskontrollen ingår som ett led i förordningens reglering av verkställigheten av "böter och viten" som har ålagts i enlighet med förordningen. Enligt förordningen ska sådana vara verkställbara och verkställigheten ska, med vissa modifikationer, "följa de civilprocessrättsliga regler som gäller i den stat inom vars territorium den sker".

Enligt Lagrådets mening bör det av paragrafen framgå inte endast vilken myndighet som ansvarar för äkthetskontrollen utan också vilka svenska bestämmelser som är tillämpliga för verkställigheten. Rubriken bör under sådana förhållanden ändras till Verkställighet.